Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery St Jersey City N J 07302
Телефони (201) 434-0237 (201) 434-0807
УНСоюз (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 198. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 18-го ЖОВТНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 18, 1983 No. 198. VOL. XC.

УНСоюз допомагає акції озвучених стрічок

Широка акція накручення якнайбільше стрічок із творами літератури в українській мові призначеними для сліпих знаходить щораз більшу підтримку. На фото вгорі головний радний Українського Народного Союзу Тарас Шмагала складає дар 500 дол. від УНСоюзу директорові Товариства для сліпих в Клівленді, Клео Б. Долановi. Саме через це Товариство, в яке включилися активно українці, зроблено вже ряд звукозаписів з української літератури, з яких користатимуть українські сліпці.

Плянують видати біографію О. Жана

Монтреаль, Кве. — Фундація ім. О. Жана подає до відома, що Зоні Кейван уділено тут 5,000 дол. на виготовлення біографії св.п. Отця Йосафата Жана, ЧСВВ (1885-1972).

Отець Жан, уродженець Квебеку, франкомовного походження, вступив до Василіянського Чину, став українським священиком і відіграв велику ролю серед українців в Канаді та в Україні в часі Визвольних Змагань. Він служив дипломатичним репрезентантом та перекладачем у Лізі Націй та в часі інших дипломатичних репрезентацій українського уряду і таким чином заслужив собі місце в історії нашого народу.

Зоня Кейван, письменниця та перекладачка є популярною авторкою українського поселення в Канаді. Її праця п.н. „Більші від королів" була видана видавництвом Гарвест Гавз у 1977 році, другою працею-перекладом є книжка: „Політична думка українського підпілля", що друкується у видавництві Канадського Інституту Українських Студій в Едмонтоні, Альта. Вона рівнож дописує до різних часописів та журналів.

Біографія повинна вийти в 1985 році на відзначення 100-річчя з дня народження отця Жана.

Заряд Фундації заохочує всіх, які знають про діяльність отця Жана подати інформації до: Zonia Keywan, 4135 Hotel de Ville, Montreal, Que. H2W 2G9; tel.: (514) 288-5980.

Фундація ім. О. Жана є харитативною організацією, заснованою в 1963 році, Об'єднанням Католицьких Українських Молодих Мужчин в Монтреалі, для розвитку релігійно-національного та наукового життя української громади в провінції Квебек. Вона уділяє стипендії та нагороди потребуючим та визначним студентам українського походження.

„ВІВА БОЙКО" В КЛІВЛЕНДІ

Клівленд, Огайо. — Український драматичний ансамбль „Заграва" з Торонто, Канада, поставить в неділю, 23-го жовтня ц.р., о год. 5-ій по полудні, в залі парафії Покрови Пресвятої Богородиці, при 6812 Бродвів ровд в Пармі, прем'єру сатири на три дії із сучасного життя в Канаді „Віва Бойко" Бориса Будного. Квитки можна набувати в українських книгарнях і кооперативах, а в день вистави при касі театру.

Вийшла збірка статтей про Ю.Ф.Кульчицького

Філядельфія, Па. — Цього року накладом Головної Управи Товариства „Бойківщина", в опрацюванні і зредагувані мгра Мирона Утриска, появилася 80-сторінкова збірка статтей п.з. „Юрій Франц Кульчицький і козаки", герої віденської перемоги 1683 рік. Книжка ця вийшла як 49/2/38 число „Літопису Бойківщини" за липень-грудень 1983.

У вступному слові мгр М. Утриско пише, що в 300-ліття такої визначної події як перемога над турками християнської Европи, в якій видатну ролю відіграв українець і краянин з Бойківщини Юрій Франц Кульчицький, та відзначуючи участь у битві під Віднем українських козацьких і лицарських полків, що були в армії Собєського, Товариство Українських Філателістів у Відні разом із Товариством „Бойківщина" видали недавно книжку в німецькій і українській мовах Бориса Ямінського п.з. „Відень 1683 — Козаки і Кульчицький". Також Товариство видало і цю останню збірку статтей, авторами яких є Борис Ямінський, Мирон Утриско, Іван Німчук, Олександер Татомир, о. Лев Сембратович, о. Іван Назарко, Василь Лосічко, Петро Верховинець, Володимир Кульчицький, Леся Стадниченко. У цьому п'ять статтей є авторства М. Утриска.

Цю збірку статтей, в ціні 5 долярів, можна замовляти, написавши на адресу: **„Boykivshchyna", 2222 Brandywine St., Philadelphia, Pa., 19130.**

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УЧИТЕЛІВ УМІ

Ню Йорк, Н. Й. — В неділю, 23-го жовтня ц.р., о год. 9:30 ранку, в Домівці УМІ, при 136 Друга авеню (4-ий поверх), відбудуться Загальні збори вчителів Українського Музичного Інституту. Після ділових нарад відбудуться: доповідь Лева Стругацького на тему: „Лікування професійних недуг піяністів"; фрагменти з подорожі Надії Оранської.

РІЧНІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОЇ ЩАДНИЦІ

Філядельфія, Па. — Річні Загальні збори членів Української Щадниці, яка приміщується при 1321 Захід Ліндлі авеню, відбудуться в понеділок, 24-го жовтня ц.р., в Домі Українського Культурного Центру, при 700 Сідар ровд в Абінгтоні, Па. Початок о год 7-ій вечора. Будуть подані інформації про фінансове плянування. Уповноваженням до участи є ощадностева книжечка, яку члени повинні принести зі собою на Збори.

ЙДЕ ПІДГОТОВА ДО ВІДЗНАЧЕННЯ 25-РІЧЧЯ МИТРОПОЛІЇ УКЦ В ЗСА

Філядельфія, Па. — У вівторок, 4-го жовтня ц.р., в конференційній залі Ординаріяту Філядельфійської митрополії, відбулось чергове засідання Ювілейного комітету для відзначення 25-річчя Митрополії УКЦ в ЗСА та благословення нового будинку Ординаріяту.

Засідання о год. 11-ій перед пол. відкрив молитвою і ним проводив голова Ювілейного комітету Владика Роберт Москаль.

Протокол з попереднього засідання відчитала Сестра Миронія після чого о. митрат Мирослав Харина подав інформації про програму концерту, в суботу, 12-го листопада ц.р., зазначивши, що ця програма ще не є остаточно оформлена. Покищо встановлено, що програму відкриває Митрополит Стефан, слово матиме Апостольський Делегат Архиєпископ Піо Лягі і виступатимуть філядельфійський збірний хор Митрополії УКЦ під диригентурою О. Лупаня, світової слави піяніст Роман Рудницький, оперна співачка Марта Кокольська-Мусійчук та музичне тріо: Галина Стрілець (скрипка), Нестор Цебрівський (чельо) та Тома Гриньків (фортепіян). Фортепіяновий супровід буде в руках проф. Наталії Котович.

З черги були обговорені деталі адміністративного та технічного порядку, пляни пресово-інформаційної комісії, що її очолюють о. шамблеян Роналд Попівчак і Мстислав В. Дольницький, текст програмки, деталі бенкету в неділю, 13-го листопада та інші справи.

На засіданні було повідомлено, що Владика Української Православної Церкви Блаженніший Митрополит Мстислав прибуде зі своїм почетом на Архирейську Божественну Літургію в соборі Непорочного Зачаття ПДМ, в неділю, 13-го листопада ц.р. Прибудуть також Владики з Канади, всі Владики Візантійської Церкви в ЗСА, а також деякі Владики римського обряду.

Перед благословенням нового будинку Ординаріяту і перед Божественною Літургією вірні матимуть нагоду оглянути новозбудований будинок Ординаріяту, в якому у вестибюлю буде приміщена монументальна картина „Хрищення Руси-України" роботи недавно померлого мистця Петра Андрусева.

Ювілейний комітет розсилає запрошення до участи у врочистостях відзначення 25-річчя Митрополії УКЦ, що будуть поєднані із поблагословенням нового будинку Ординаріяту та започаткуванням врочистостей відзначення 100-річчя створення першої української католицької парафії у ЗСА, в Шенандоа, Па. Якщо хтось такого запрошення не отримав, але бажає бути на концерті, чи на бенкеті, Ювілейний комітет просить звертатись на таку адресу: Archbishop's Chancery, 815 N. Franklin St., Philadelphia, Pa. 19123, або телефонувати на число (215) 627-0143. Під цією адресою можна замовляти також квитки на бенкет. Громадяни та організації у Філядельфії та околицях можуть звертатись з проханням про запрошення і квитки на концерт і на бенкет до Стефанії Вовчак на адресу: 817 N. Franklin St., Philadelphia, Pa. 19123 або телефонувати на число (215) 627-4993. До участи у врочистостях, на концерт та бенкет запрошені всі організації та загал українського громадянства.

В засіданні участь взяли: Владика Р. Москаль, о. митрат М. Харина, о. шамбелян Р. Попівчак, о. крилошанин Тома Бариляк, о. Мартин Канаван, о. Тома Саюк, о. Іван Сенів, о. Юрій Ворощак, о. Павло Лунів, Сестра Миронія, Сестра Томія, С. Вовчак, Володимир Корчинський, мгр Іван Скочиляс, ред. М. В. Дольницький і як гість о. шамбелян Стефан Чомко.

Чергове засідання Ювілейного комітету заплановано на вівторок, 18-го жовтня ц.р., на 11-ту годину перед полуднем.

Плянують створити дві спеціяльні йорданські бриґади

Вашінгтон. — Адміністрація президента Роналда Регена запропонувала довірено 225 мільйонів долярів на створення двох бригад йорданської армії, які служили б як спеціяльна ударна сила для використання в критичних ситуаціях як у самій Йорданії, так і в районі Перської затоки.

Джерела Конгресу, Білого Дому а також дипломатичні кола говорять, що цей проєкт обговорювався з провідними членами Конгресу та офіційними представниками Ізраїля. Основною частиною пляну є, як вважають представники Уряду ЗСА, транспортові засоби для переміщення тих спеціяльних військових частин в районі їх можливих дій. Йорданія отримає з цією метою транспортові літаки типу C-130, відповідний медичний транспорт а також сучасні засоби для перевезення піхоти та переправи через ріки та інші водні перешкоди.

Говорять, що ізраїльці виступили проти такого пляну, мотивуючи свою поставу тим, що вся техніка, призначена для спеціяльних частин йорданської армії, може бути використана у відповідний час і проти них, хоч задум створення таких частин і їх озброєння має на меті служити прозахідним країнам.

Інформація про створення таких спеціяльних військових частин йорданської армії при допомозі ЗСА появилася в той час, як Адміністрація президента Регена почала переглядати свою політику на Близькому Сході.

Спеціяльний посланець президента Регена на Близький Схід Роберт МекФарлейн повернувся з цього району минулого тижня і відразу провів розмову з державним секретарем Джорджом Шулцом. МекФарлейн зустрічався з Шулцом і з дорадником Білого Дому з питань безпеки Вілліямом Кларком і також з президентом Регеном.

Одно джерело Конгресу повідомило, що ідея створення подібної йорданської військової формації постала ще 1979 року після нападу мусулманських екстремістів на Велику Мечеть у Мецці в Савдійській Арабії. Після того інциденту Йорданія провела розмови з Урядом ЗСА про потребу мати прозахідну мусулманську групу швидкої дії, яка могла б швидко опановувати подібні критичні ситуації.

В Польщі знову демонстрували

Нова Гута, Польща. — Поліція і сили безпеки, вживаючи спеціяльні шокові гранати та всі інші засоби боротьби з демонстрантами, розігнали в четвер 13-го жовтня, натовп прихильників „Солідарности" понад 1,000 осіб, які кидали камінням та сміттям у статую Леніна, що стоїть на площі перед фабрикою Нова Гута біля Кракова.

Демонстрація, а потім і безпорядки виникли після вшанування пам'яті вбитого минулого року поліцією 20-літнього Богдана Влосіка.

Один демонстрант вилив під статую якусь рідину і підпалив, полум'я палахкотіло якийсь час, поки не погасло. Спорадичні вибухи гранат, які вживала поліція, можна було чути на вулицях міста до пізньої ночі.

В МОСКВІ ЗАСУДИЛИ ЧЛЕНА МИРНОЇ ГРУПИ

Москва, СССР. — Олег Радзінський, член невеликої офіційно недозволеної групи, створеної минулого року для боротьби за порозуміння і довір'я між СССР і ЗСА, був засуджений в четвер, 13-го жовтня, на рік ув'язнення і п'ять років внутрішнього заслання за „наклепи на совєтську державу", — повідомляють його друзі.

Радзінський, якому 25 років, вже провів майже рік в ув'язненні ще до вироку суду, а тому сподіваються, що йому зарахують цей час як відсиджений в тюрмі і відразу вишлють на заслання на п'ять років. Але в судовому вироку не було нічого сказано відносно подробиць форми покарання.

Цей випадок є першим покаранням члена так званої „групи довір'я", хоч його друзі говорять, що покарання більше викликане його записками, знайденими при обшуках вдома, ніж діяльністю в групі сприяння мирові.

Кажуть, що Радзінський перший впав жертвою властей за проведення семінарів про творчість російських заборонених письменників.

Інший совєтський дисидент, 38-літній Сергєй Ходоровіч, зазнав пошкоджень черепа, коли його сильно побили агенти КҐБ в одній із московських в'язниць. Ходоровіч був одним із розповсюджувачів громадського фонду допомоги дисидентам. Цей фонд був заснований Александром Солженіциним 1975 року для допомоги родинам ув'язнених. Дружина Солженіцина Наталія є головою цього фонду. Саме вона й повідомила про побиття Ходоровіча, який опинився в лікарні з пошкодженням черепа.

Ще в одному випадку совєтської тюремної системи ветеран жидівського дисидентського руху 51-літній Йосіф Бєгун потрапив під суд у місті Владімірі обвинувачений в друкуванні та розповсюдженні протисовєтської літератури. Агентство ТАСС повідомило про цей випадок і представило Бєгуна завзятим антисовєтчиком. Бєгун вже перед тим довгі роки сидів по різних тюрмах за бажання виїхати до Ізраїля.

В Ливані згинув ще один американський вояк

Бейрут, Ливан. — Снайпери обстріляли контингент американської морської піхоти в Бейруті вже третій день підряд, вбиваючи одного піхотинця і поранивши трьох інших, повідомив військовий речник у неділю, 16-го жовтня.

Кілька годин перед тим у південноливанському місті Набатіє кілька осіб були вбиті, а щонайменше 12 інших були поранені в сутичках між ізраїльськими вояками і мусулманськими вірними. Репортер агентства Ройтерс повідомив з місця сутичок, що це були найсерйозніші зудари ізраїльських військових частин з ливанським цивільним населенням у південному Ливані від того часу, як ізраїльська армія ввійшла до Ливану минулого року. Репортер-очевидець заявив, що інцидент розпочався тоді, як ізраїльські патрулі відкрили вогонь по мусулманських вірних, а виходячий з мечеті натовп відповів камінням і палицями, поранивши чотирьох ізраїльських вояків.

Речник американської морської піхоти майор Роберт Джордан заявив, що американці зазнали втрат після обіду, як невпізнані стрільці розпочали снайперський кулеметний та мінометний вогонь по передових позиціях морської піхоти на південь від Бейруту в районі міжнародного летовища, а також по бункері морських піхотинців біля покинутих будівель ливанського університету на верху горбка на схід від летовища. Цей речник також сказав, що вогонь походив з переважно мусулмансько-шіїтської частини передмістя Бейруту, яка розташована навколо летовища.

ПРЕЗИДЕНТ НАЙМЕНУВАВ Р. МЕКФАРЛЕЙНА НА ДОРАДНИКА В СПРАВАХ БЕЗПЕКИ

Роберт МекФарлейн

Вашінгтон. — Президент Роналд Реген найменував, як раніше передбачали політичні спостерігачі, Роберта С. МекФарлейна на головного дорадника у справах крайової безпеки на місце Вілліяма П. Кларка, який минулого тижня був найменований на пост секретаря Департаменту внутрішніх справ, замінивши на цьому становищі Джеймса Ватта. Останній зрезиґнував під тиском членів Конгресу і публічної опінії.

Номінація МекФарлейна викликала деяке здивування у багатьох політичних діячів, навіть співробітників президента Р. Регена, які надіялись, що він візьме скоріше під увагу амбасадора З'єднаних Стейтів Америки до Об'єднаних Націй Джейн Киркпатрик, яка приватно мала заявити, що в майбутньому вона не прийме жадного урядового становища після відходу з посту амбасадора.

Р. МекФарлейн, дотепер асистент Вілліяма Кларка і спеціяльний висланник Уряду ЗСА для полагодження близькосхідного конфлікту погодився прийняти запропоноване йому Президентом високе і відповідальне становище після того, як його було запевнено, що він матиме ті самі права, якими користувався в останньому часі Кларк. Поінформовані особи у Вашінгтоні кажуть, що Р. Реген носиться з думкою номінувати Дж. Киркпатрик на асистента державного секретаря з правами головного дорадника у справах закордонної політики. Політичні спостерігачі не виключають можливості, що Президент готує Киркпатрик на державного секретаря після перемоги Республіканської партії у президентських виборах в листопаді 1984 року. Слід відмітити, що консервативні і помірковані кола в Уряді і Конгресі воліли б були бачити Киркпатрик на пості головного дорадника у справах крайової безпеки в тому напрямі вони робили деякі заходи перед Президентом і його найближчими дорадниками. Ходять навіть поголоски, що справу Киркпатрик бльокував державний секретар Джордж Шулц і його близькі дорадники.

Сам Президент і ніхто з його оточення не бажав коментувати цієї справи, яка, як твердять політичні коментатори, може в майбутньому набрати небажаного для республіканців розголосу і пошкодити партії у виборах.

У СВІТІ

МІНІСТЕР ФІНАНСІВ Ізраїля зрезиґнував негайно після того, як кабінет міністрів відкинув його пропозицію замінити ізраїльську грошову одиницю шекель американським доляром в Ізраїлі. Пропозиція міністра Йорама Арідора викликала бурхливий опір багатьох офіційних і неофіційних високих представників Ізраїля. Багато офіційних осіб заявили, що вони зрезиґнують зі своїх становищ, якщо пропозиція Арідора буде введена в життя. Прем'єр-міністер Іцак Шамір також виступив проти ідеї Арідора.

ДЖОЗЕФ ЛЮНС ПОВІДОМИТЬ офіційно, що в грудні він виходить на пенсію і покидає пост генерального секретаря НАТО. Інших подробиць відносно особи Люнса і його дальших плянів речник НАТО не подав. Серед офіційних осіб НАТО ходять чутки, що найправдоподібнішим наступником Люнса буде колишній міністер закордонних справ Британії лорд Каррінґтон. Люнс, якому 72 роки, є голляндець. Речник Антас де Кампос сказав, що на щорічній грудневій сесії міністрів закордонних справ і оборони країн НАТО Люнс офіційно попросить звільнення його з цього високого становища.

МІНІСТРИ ЗАКОРДОННИХ справ країн Варшавського пакту зібралися в столиці Болгарії Софії, щоб виробити спільну політичну відповідь на пляни НАТО розмістити в Західній Европі нові американські ядерні ракети середнього засягу, якщо до грудня цього року не буде осягнуто жадного порозуміння відносно таких ракет на женевських переговорах між ЗСА і Совєтським Союзом. Совєтський міністер закордонних справ Андрей Ґромико був першим у Софії. Він та міністри закордонних справ Болгарії, Чехо-Словаччини, Східньої Німеччини, Угорщини, Польщі та Румунії відбувають свої сесії за закритими дверима в головній резиденції болгарського уряду в передмісті Софії Бояна.

ІНДІЯ ПЛЯНУЄ ПОБУДУВАТИ високу загорожу з колючого дроту вздовж свого кордону з Банглядешем, щоб припинити незаконний перехід кордону нелегальних еміґрантів з Банглядешу у свій прикордонний стейт Ассам. Як відомо, в лютому цього року в Ассамі проходили бурхливі виступи ассамського населення проти прибульців з Банглядешу, які дуже часто переходили в криваві погроми. Газета „Таймс оф Індія", повідомляє, що під час цих погромів загинуло щонайменше 4,000 осіб. Правителі військового режиму в Банглядеші виступили з протестом проти таких кроків Індії.

НА РІЧКОВОМУ ПАРОПЛАВІ „Фараон" на Нілі недалеко Люксору в південному Єгипті вибухла минулого тижня пожежа, яка змусила багатьох подорожуючих, серед яких було 66 американців, скакати у воду і рятуватися від вогню. Решту пасажирів врятували рибальські човни Більшість пасажирів утратила весь свій багаж, майже всі залишилися без пашпортів. Але 12 туристів вирішили продовжувати 14-денну екскурсію автобусами.

В АМЕРИЦІ

БРУТАЛЬНА ПОВЕДІНКА совєтських урядовців консуляту у Сан Франсіско супроти телевізійних фоторепортерів викликала незадоволення тамошніх міських чинників і американської спільноти взагалі. Справа набрала розголосу і про неї заговорили засоби масової інформації в цілій країні. Почалося з того, що керівництво телестанцією КҐО-ТВ вислало екіпу фоторепортерів для зафіксування на плівку руху при брамі до совєтського консуляту після того, як речники консуляту відмовились від переведення інтерв'ю. Сидячи в автомобілі керівник цієї програми Чак Маллой і його помічники помітили, як до брами під'їхав консул лімузиною, керованою водієм. Лімузина зупинилась, водій вийшов з автомобіля і зажадав леґітимації від репортерів. Як тільки вони показали свої пресові карточки він преспокійно заховав до кишені і подався до приміщення консуляту. Маллой викликав поліцію і директора своєї телекомпанії. Справа врешті вияснилась і совєти повернули документи, але погана слава про їхню поведінку залишилася.

АМЕРИКАНСЬКО-ЖИДІВСЬКИЙ комітет перевів студію серед жидів з мішаного подружжя і ствердив, що діти з таких подруж менше, або цілком не цікавляться жидівською релігією, а тимбільше громадським й культурним життям жидівської спільноти в ЗСА. Згаданий комітет доражує жидівським чинникам глибше поцікавитись цією справою і поробити відповідні висновки. Речники комітету думають, що подібна ситуація існує також серед інших національних спільнот в Америці.

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА Роналда Регена застановляється тепер над зменшенням фондів допомоги для Зімбабве, африканської країни, яка не підтримує американської закордонної політики і ніколи не солідаризується в голосуванні над важливими справами в Об'єднаних Націях. Наприклад, коли обговорювалась справа зістрілення совєтськими джетами південнокорейського пасажирського літака у якому загинуло 269 осіб, в тому числі 61 американських громадян, в Раді Безпеки, то Зімбабве стрималось від голосування. Речники Державного департаменту заявили, що покищо не прийнято в тій справі жадного рішення, але вони не залишали сумніву, що Уряд ЗСА обмежить цю допомогу із 75 до 35 мільйонів долярів.

ЕЛІЗАБЕТ ДОЛ, СЕКРЕТАР Департаменту транспортації, зажадала від автомобільної індустрії додаткових заходів безпеки у нових автомобілях. Найбільше випадків трапляється тоді коли не функціонують справно світла, гамульці, керівниця тощо. Дол домагається заінсталювання додаткового третього світла для гамульців на долині задньої шиби, бо, наприклад, вечірньою порою, коли світяться передні світла, тяжко побачити світла гамульців. Автомобільні компанії скептично поставились до побажань Е. Дол, але вони не мають іншого вибору крім опротестування.

ДЖЕЙМС ВАТТ, ЯКИЙ недавно зрезиґнував зі свого посту секратаря Департаменту внутрішніх справ і на його місце президент Роналд Реген найменував Вілліяма Кларка, дотеперішнього головного дорадника у справах крайової безпеки, братиме активну участь у передвиборчій президентській кампанії за вибір Р. Регена на другу каденцію, якщо Президент рішиться кандидувати. Приятелі Ватта заявили, що він цілком не має жалю до Р. Регена а радше навпаки, хотів би бачити його Президентом ЗСА в майбутньому.

УСІ СІМ ДЕМОКАТИЧНИХ кандидатів на президента розглядають можливість покликання на віцепрезидента відповідну і політично активну жінку, щоб таким способом прихилити собі голоси жіночих організацій, хоч, як заявили жінки-республіканки, на них таке рішення демократів не матиме жадного впливу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Успіхи і невдачі Реґена

За три роки свого урядування президент Реґен має уже поважні успіхи, але й зазнав чимало невдач. Найважливіша проблема господарської кризи належить до позиції успіхів. Пощастило перепламати інфляцію. Завмерла і ворожа біржа, яка є найкращим барометром економіки країни, заметушилася, обороти осягнули рекордових цифер, акції промислових і торговельних компаній пішли вгору. Зросла продукція у різних ділянках промислу, зрушився будівельний рух, населення набрало довір'я до господарського стану країни. Найкращим доказом чого був виїзд минулого літа 5 мільйонів американців в інші країни світу на літні ферії, бо американським туристам прийшов з допомогою зріст вартости доляра за кордоном. Безробіття, яке досягнуло було найбільшої цифри від часу великої депресії 30-их років, бо 11 відсотків населення, почало зменшуватися, хоч цей процес ще дуже повільний. Але фахівці обраховують, що в наступному році воно впаде до 8 відсотків.

Зате не пощастило Реґенові перевести в ділянці економіки цієї обіцянки, що він зрівноважить бюджет, переводячи драстичні ощадності в усіх ділянках національної господарки, за винятком військової. Кругло 200 більйоновий дефіцит державного бюджету — це поважна загроза для стабільности доляра і для всієї економічної ситуації. Не пощастило теж зрівноважити торговельний баланс, бо високі робітничі винагороди внеможливлюють суперництво американських виробів, зокрема автомобілів і всього електронічного промислу, з імпортом з країн Далекого Сходу, де робітник дешевий і продукція усіх предметів, призначених на експорт до Америки, дозволяє на дешевші ціни. Це велика проблема, зокрема для американських робітничих спілок: вони борються за якнайвищі винагороди для своїх членів і раді би поставити митні бар'єри чи просто заборону чужинецькому імпортові — республіканський Уряд принципово не хоче цього робити, будучи вірним засаді вільної торгівлі і вільного торговельно-промислового суперництва. Це стало причиною, що централя американських робітничих спілок — Американська Федерація Праці — Конґрес Індустріяльних Організацій — ставиться ворожо супроти Реґена, як кандидата на наступну каденцію.

В ділянці закордонної політики Реґен має теж успіхи і невдачі. Найбільшим успіхом є безперечний зріст поваги й авторитету З'єднаних Стейтів у міжнародному світі. Рішуча постава Америки проти совєтської імперіялістичної політики поруч із гнучкістю американської дипломатії у взаєминах з союзниками Америки, головно зі західньоевропейського бльоку НАТО (справа довозу совєтського природного газу для країн Західньої Европи і справа американських ракет на території Західньої Европи) — піднесли престиж Америки в усьому світі. Недавно появилася авторитетна заява з державних кіл, що деякі „невтральні" країни, які в ОН голосували завжди разом із совєтами, тепер схиляються до ближчих зв'язків з Америкою.

Зате не пощастило дотепер завести миру ані на Близькому Сході, ані в Центральній Америці. Проголошене в Ливані перемир'я подає надію, що, може, Реґенові таки пощастить спонукати тамошніх екстремістів до поміркованого підходу до мирового пляну, що Роналд Реґен проголосив був у вересні минулого року. Ізраїль, який продовжує максималістичну політику Менахема Беґіна, відкинув той плян, — але помірковані арабські країни, як Савдійська Арабія, Марокко, Туніс, Емірати і Єгипет, прийняли його. Реґен у цій проблемі твердий і послідовний. Якщо пощастить завести мир бодай у Ливані і якщо пощастить переконати наступника Беґіна, ізраїльського прем'єра Шаміра, щоб він не провокував арабського світу новими штучно твореними ізраїльськими оселями на правому березі Йордану, то це буде великий успіх.

У Центральній Америці найбільшим насправжнім заколотником є Москва, яка діє тут руками свого сателітнього виконавця — Фіделя Кастра.

Тепер іде там гра, чи вдасться змінити просовєтський уряд в Нікараґуа і чи вдасться завести мир у Ель Сальвадорі. Організація Американських Держав сприяє заходам Америки і „невтральне" Мехіко мусить рахуватися із своїм могутнім північним сусідом — Америкою. Від успіху чи невдачі американської політики супроти Центральної Америки у великій мірі залежить і популярність Президента в американському народі.

Покищо він популярний, бо виявив талант справжнього лідера. Діє теж силою свого природного „шарму", але має проти себе велику частину чорних і ввесь ліберальний табір. Дотеперішній баланс урядування Реґена-позитивний.

Михайло Кучер

ПОЛІТИЧНА ЕМІҐРАЦІЯ В АТОМОВІЙ ДОБІ

I.

Головним завданням політичної еміґрації є знищити окупаційний режим у своїй країні. Це може статися або завдяки війні, або революції в окупаційному режимі. Невідомий в історії випадок, щоб еміґрація прийшла до влади еволюційним шляхом, який заіснував на її батьківщині.

Завдання політичної еміґрації нелегкі. Вона не має запілля, здебільшого не має людських резервів, її взагалі не слухають і на неї мало звертають уваги уряди тих країн, на терені яких політична еміґрація перебуває.

По своїй природі політична еміґрація дуже емоційна і гостро критикує ті режими, дії і пляни яких розходяться з плянами еміґрації. Еміґрація часто себе взаємно ненавидить. У лютому 1855 року в Лондоні зібралися відсвяткувати „велику революцію 1848 року". Маркс на той вечір не прийшов, бо не хотів сидіти за одним столом з Герценом.

Політична еміґрація вимагає жертвенности, ідеалізму, мужньости та відваги. Людина вибирає еміґрацію, бо не могла жити вдома так як хотіла, або спасала життя. Еміґрація — це ризико, розчарування, в минулому велика емоційна незабезпеченість. Еміґрація — це моральний протест проти несправедливости, або корупції, проти тиранії. Про еміґрацію прийнято говорити в моральних категоріях, але часто це тільки слова.

Політична еміґрація має робити політику, себто йти на компроміси, міняти тактику. Часто етичні засади приводять до конфлікту з політичною дійсністю. Головна характеристика еміґрації це так зв. „дитяча хвороба" — фракційна діяльність, нетерпимість і заздрість. Помічається витворення „культу особи" і тих „культів" буває кілька. Це послаблює вплив еміґрації і люди на батьківщині еміґрації перестають вірити і на неї надіятися. Еміґрація також зневірюється, бо держави, серед яких перебуває, йдуть за своїми інтересами і своєю моральністю.

На Заході є того переконання, що політика має поєднувати бажане з можливим. Сама моральність не є гарантом правильного рішення проблеми. Іноколи посилання тільки на моральність виглядає як слабість. Елементу сили немає. Це дуже ускладнює діяльність еміґрації. Вона захищає добро, виступає проти зла, але діє в атмосфері, де моральна засада має невелику вагу, або й жадну.

Буває, що „ідеологічний словник" держави, серед якої живе еміґрація, зводить її на манівці. Це сталося власне в ЗСА на початку 50-их років, коли до влади прийшли республіканці. Перед президентськими виборами 1952 року партія випрацювала „політику звільнення поневолених европейських країн". У промові у січні 1953 року Айзенгавер сказав: „Здоровий глузд і порядність протестують проти політики примирення. Ми не купимо свою безпеку неморальними діями, ціною чести... наплечник вояка легший кайданів раба". Слова гарні...

Джан Даллес обіцяв поневоленим народам визволення. Політична еміґрація тріюмфувала. Нарешті нас не тільки вислухали, але й послухали. Радість була передчасна. Вже при кінці 1954 року такі надії зблідли. Від політики „звільнення" не залишилася навіть фразеологія. Винайдено пояснення. Політика визволення не змінила совєтської політики, але викликала незадоволення европейських союзників ЗСА.

Політика визволення цілком скрахувала восени 1956 року за мадярської антисовєтської революції. Тоді повстав цілий нарід, а не тільки „наймити західнього імперіялізму". Це визнали навіть комуністи. Нарід проголосив війну сталінському теророві. Як зареаґував Захід — відомо і повторювати не варто. Пізніше віцепрезидент Ніксон сказав: „єдиною нашою зброєю був моральний осуд". Потім прийшла Куба. Кубинська політична еміґрація вважала політику Кастра зрадою ідеалів революції. Ця еміґрація вірила, що її перебування поза батьківщиною буде коротке. Вона шукала операційної бази проти Кастра. Кубинські еміґранти хотіли воювати, а не виголошувати промови і доповіді. Тому уряд Айзенгавера погодився на створення кубинської армії визволення — Бриґада 2506. Сила 1,500 вояків. Десант зустріла катастрофа. Уряд Кеннеді не пішов на підтримання десанту військовою силою. Було також відомо, що населення Куби не повстане проти Кастра.

Ця трагедія виявила причину нещасть усіх політичних еміґрацій: підтримає, чи не підтримає нарід на батьківщині у рішальну хвилину свою еміґрацію?

У політиці ілюзіями жити небезпечно. Ілюзії ведуть до катастрофи. При кінці XX сторіччя політична еміґрація перебуває в атомовій добі. Ані ЗСА, ані СССР не можуть вплинути на протилежну сторону і примусити її на відступ в районі впливу, або в окупованих районах. Тут виходить наверх стримуюча сила, або загроза атомової війни. Як наслідок технічна й воєнна революція (атомова бомба) погодилися на „статус кво", себто з поневоленням народів немає практичної можливости боротися.

Тоді політичній еміґрації залишається або імпотентна проповідь моралі чужим урядам, або намовлювання до війни, яка не станеться тому, що її хоче еміґрація. Отже така політика відпадає. Одначе залишається досить багато — політичний процес, який розвивається на наших очах. Цей політичний процес впливає на політичну еміґрацію. Динаміка того процесу добре відома. Постав комуністичний Китай, який досі не визнає СССР як ідеолога та вождя світового комунізму. Це має велике значення. Югославія не визнає примату ані Китаю, ані Совєтського Союзу. Становище Албанії може змінитися. Кремль почав залицятися до Албанії.

В країнах, де при владі комуністи, помітний процес лібералізації. Виключенням є Албанія, Східня Німеччина та Румунія.

(Продовження буде)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

МЕМОРІЯЛЬНИЙ КОНЦЕРТ У ВАШІНҐТОНІ ОЧИМА УЧАСНИЦІ

Не можу стримати себе, щоб не висловити моїх вражень і захоплення які налетіли наче ураган на мою душу, і серце наповнилося радістю і гордістю, що я українка, коли зі сцени я побачила переповнену українцями концертову залю Кеннеді Центру у Вашінґтоні. Люди, які з'їхалися до столиці ЗСА з багатьох далеких міст Америки і Канади, провівши в автобусах багато годин, потім пробули півдня на масовій Меморіяльній маніфестації і в демонстраційному поході, не вспівши навіть перекусити, прийшли на Меморіяльний концерт і, не дивлячись на майже смертельну втому, влаштували українській музиці п'ять стоячих оваций!

Від вдячности до всіх вас і гордости за всіх нас мене душили сльози, коли прийшла моя черга співати. Ніхто ніколи не пише рецензії на слухачів, але в цьому Концерті-меморіялі ви всі, мої дорогі українці, були учасниками цієї величної події, бо в той час це була суцільна слава нашій матері — Україні, її народові та його невмирущій культурі.

Слухаючи концерт з-поза куліс, я відчувала, як ваші бурхливі оплески давали силу і надхнення всім виконавцям, і, на мою думку, вони перевершили самих себе, бо Концерт був набагато кращий навіть від тих концертів, які привозили з України на так звану Декаду української музики до „Великого театру"...

Одягнуті в чудові барвисті українські костюми зведені хори „Думки" та Вашінґтону, разом з унікальною Капелою Бандуристів ім. Шевченка, в супроводі 108 музикантів Ферфекс симфонічної оркестри звучали так велично і могутньо, такими барвистими, чистими і прегарними-молодими голосами і з таким ентузіязмом та любов'ю до своєї співучої мови, з такою музичною точністю високого професіоналізму, що як шторм захопили і полонили здивованих присутніх неукраїнців і критиків обох столичних газет, які тут познайомилися з високою, багатою, невмирущою, віковою українською музичною культурою.

Музиканти оркестри, з якою я вже не раз виступала в минулому, на всіх пробах розпитувала мене про подробиці творів концертного репертуару і так були захоплені українською музикою, що ввели в репертуар оркестри увертюру до „Тараса Бульби" Миколи Лисенка на цей сезон.

Було нормально, що люблені й шановані публікою за багато років їхнього існування і хор „Думка" і Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка цілком полонили слухачів. Але я хочу відзначити окремо новий чудовий хоровий колектив українського Вашінґтону, якого народила ця велика стихія. Коли диригент оркестри спитався керівника хору Петра Круля, скільки років існує український хор у Вашінґтоні, і той йому з усмішкою відповів „приблизно три місяці", диригент оркестри мало не впав від здивування, а коли він довідався, що у Вашінґтоні є порівнюючи дуже мала українська громада, він сказав: „Ну, тим українцям дійсно треба дивуватися!"

Коли зазвучали „Б'ють пороги" Шевченка — Лисенка у виконанні об'єднаних хорів разом із оксамитним і соковитим голосом співака Андрія Добрянського, як набігаюча хвиля, здавалося, заповнило залю буйним вітром з широких степів України. А коли всі учасники Концерту виконали Івана Багряного і Григорія Китастого величний марш „Україна", в якому разом з оркестрою зазвучали бандури наших кобзарів, здавалося, що залею марширували лицарі — герої нашої історії.

В той день були забуті чвари різних партій, організацій і угрупувань: була одна „партія" — суцільної української громади, яка точно знає свою мету. Вона „згадала сама і пригадала іншим". Вона ясно сказала столиці вільного світу, хто ми є і чиї ми діти.

Неможливо перелічити тисячі прізвищ тих, хто у більшій чи меншій мірі причинилися до великого успіху нашої справи у Вашінґтоні 2-го жовтня. Цю стихію створили ви всі, мій єдиний український народе. І за це я схиляюсь перед вами у глибокому поклоні, дорогі ви мої люди.

Рената Бабак

Ферфекс, Ва.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Володимир Душник

ВИХІД ОН З НЮ ЙОРКУ НА ПРАКТИЦІ

Питання чи Об'єднані Нації повинні перенести свій осідок із Ню Йорку є далі предметом коментарів та публічних дискусій в Америці. Однак це не був президент Реґен чи член американської Місії до ОН, Чарлз Ліхтенстайн, що вперше пропонував перенесення ОН з Америки. На ділі, це був Андрей Ґромико, совєтський міністер закордонних справ, який піддав думку, що ОН мали б куди „кращі" обставини в Москві як в Ню Йорку. І це було у відповідь Ґромикові, що Ліхтенстайн заявив, „що мій Уряд не буде на перешкоді такому перенесенню".

Річ зрозуміла, що в загальній опінії американського народу, ім'я і значення ОН значно впали на вартості і доцільності. В першому десятиріччі ОН, Америка і Захід взагалі мали повну контролю над 60-ти членами ОН. Але в 1971 році, коли Америка покинула націоналістичний Китай і голосувала за прийняттям червоного Китаю у членство ОН, терези на політичній вазі в ОН засадничо перехилилися на сторону совєтів та Третього світу.

Хоч 22-го вересня ц. р. американський Сенат ухвалою 66 голосів проти 23-ох, рішив ухвалити драстичну і далекойдучу резолюцію, зменшуючи американську оплату до бюджету ОН на 500 мільйонів долярів на протязі чотирьох наступних років, є великі сумніви, чи американський Уряд почне робити будь-які офіційні кроки для перенесення осідку ОН з Америки.

Доказом цього є сильна й офіційна заява президента Реґена під час його виступу в Об'єднаних Націях 26-го вересня ц. р., у якій він запевнив світову організацію, що Америка і в дальшому є віддана цим високим ідеалам, на яких ОН була збудована в 1945 році.

Хоч ОН не має ефективної сили робити певні рішаючі кроки, все ж таки в опінії американського Уряду ця міжнародна організація є світовим форумом, на якому дискутують над важливими світовими проблемами. Ці проблеми не раз витворюють хаос в ОН, як наприклад, зусилля комуністичного бльоку і арабів усунути Ізраїль з ОН, чи провокація Куби відносно, мовляв, американського поневолення Пуерто Ріко тощо.

Американський делегат до ОН д-р Джін Киркпатрик, як й інші перед нею, мають важливі завдання відбивати ці комуністичні і просовєтські атаки в Об'єднаних Націях.

Немає теж великої надії, щоб Москва, відкрила свої гостинні обійми", щоб дати приют ОН, якщо б ця організація дійсно вирішила покинути Ню Йорк.

Навіть найбільше ворожо-наставлені члени-держави Третього світу не були б за тим, щоб ОН залишили Ню Йорк. Всі вони мають розкішне життя в Америці, хоч часто кидають камінчиками в господаря. Тут вони оточені великим американським добробутом, технологією та культурно-освітнім життям. Ніяка інша країна не могла б так добре обслужити різні місії для ОН як заможна і свободолюбна Америка.

Влучно написав один американський колюмніст: „Змусити їх залишити Америку означало б — змусити їх покинути 'Втрачений Рай' Мільтона; вигнати їх до Москви, означало б загнати їх до 'Пекла' Данте ".

Одначе при кінці вересня ц. р. Комісія для справ людини і міжнародних організацій в Палаті Репрезентантів перевела пересгухання, під час якого відчитано заяву, підписану кількома колишніми державними секретарями, колишніми головами Крайової Ради Безпеки і колишніми американськими представниками до ОН, які без ніяких застережень підтримали осідок ОН в Америці. Рівнож під час опиту „Ню Йорк Таймсу" виявилося, що американці в числі три до одного є за дальшим приміщенням ОН в Ню Йорку.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки та огляди, повинні присилати разом з двома примірниками даного твору до редакції „Свободи" також адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

МИКОЛА ГОРБАЛЬ ПРО ЖИТТЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ТАБОРІ

(ЗП УГГ). Відомий український політв'язень Микола Горбаль тепер відбуває другий п'ятирічний термін ув'язнення у концтаборі (329013, Миколаївська область, Казанківський район, ст. Новоданилівка, уст. ІН-316—93—1). У листі з табору ув'язнений поет і композитор описує умови, в яких він і його спів'язні перебувають, умови сваволі табірної адміністрації, беззахисности перед цією сваволею й постійного цькування в'язнів.

Самвидавний документ, у якому член Української Гельсінкської Групи Микола Горбаль розкриває самодурство адміністрації, написаний, як видно з тексту, приблизно рік тому. Але відомо, що протягом цього року ніякого поліпшення не сталося не тільки в цьому таборі, а й взагалі в каральній системі Совєтського Союзу. Тому розповідь Миколи Горбаля, яку ми повністю подаємо нижче, і сьогодні — кричучо актуальна. (В тексті всі висловлювання тюремників і цитати адміністративних тюремних паперів подані російською мовою. Їх друкуємо в листі М. Горбаля в перекладі на українську мову. — Ред.)

I.

Про життя в кримінальному таборі

Незадовго перед тим, як мене вивезти з табору ІН-316/53, у мого приятеля Мота Олекси в нез'ясованих обставинах пропав текст його відкритого листа, адресованого українцям вільного світу і краянам на Україні. Про свій задум писати такий лист він зі мною не ділився, а сказав уже після того, як лист пропав. Усвідомивши катастрофічне становище України, Мот вирішив хоч якось привернути увагу світу до цієї проблеми, чи бодай ударити на сполох до свідомости українства.

У мене не викликало сумніву, що пропажа листа — робота табірних шпиків, отже я знав, у чиї руки потрапив текст. Було боляче за приятеля, що той благородний вогонь не вдалося донести людям. Здається, це стало основною причиною, що мене згодом перевезли до іншого табору, а його, як стало мені пізніше відомо, завезли до божевільні, де тримали понад чотири місяці, і після активного „лікування" якимись страшними уколами, — як розказують очевидці, — повернувшись до табору, біля двох місяців навіть не пізнавав знайомих людей. Отак розправляються з пробудженою свідомістю.

На новому місці я спочатку працював у ремонтному цеху, в першому загоні — т. зв. „сучий отряд". До нестерпности важка атмосфера. В прямому розумінні мені не дозволяють не то що вийти з цеху, а навіть відходити від верстату чи розмовляти з іншими в'язнями. Один доброзичливий чоловік сказав: „Будь осторожен, тебе только в вашей бригаде бросили на хвост восемь человек". (Будь обережний, лиш у вашій бригаді кинули тобі по сліду вісім шпиків). Врешті мене в червні перевели в кар'єр на „ручную тёску гранита". Як сказав начальник колонії, „адміністрація уважала потрібним перевести на більш важку роботу". Офіційно причиною послужив „самовільний відхід від льокальної ділянки загону": в суботу після роботи зайшов я в табірну школу до художника, хотів попросити пару кольорових олівців — наближався день народження сина і хотілось намалювати йому якийсь малюнок. Тут мене й застав ляйтенант Карипов, та про нього принагідно окремо.

В кар'єрі робота важка. Втомлююся. Одна розрада: сонце й повітря. Не знаю, правда, як зможу перенести зиму. Та найтяжче морально, часом здається, що не вистачить сили постійно абстраґуватися від осоружного навколишнього, настільки воно в різних проявах дається щоденно взнаки. Страшно втратити віру, зневіритися, хоч робиться кимсь все для цього. Є чутки, що цей табір серед суворого режиму найжорстокіший на Україні. Адміністрація груба, — її мова — суцільна брутальна лайка. Позволяють собі бити в'язнів і здебільшого для власної потіхи, знаючи про безкарність. Підкреслена ворожість до віруючих. Офіцери привселюдно зривають хрестики з грудей в'язнів. Мені не пропускають жадної листівочки, яку хоч якось можна було б мотивувати як релігійну. Та це дрібниці проти всіх наруг і принижень, які переносиш тут щоденно (а ще два роки, два довгих роки бути в цьому таборі...) Апелювати до їхньої совісти немає сенсу, бо дедалі більше переконуєшся, що вони її або не мали, або вона в них атрофована. Молімось о силу вистояти і не втратити віри. Молімось...

Звідси дуже мізерній частині вдається вийти на т. зв. „хімію" чи поселення; мене ще в 53-му таборі, як скінчилася одна третина терміну, викликали на адміністративну комісію, але „не знайшли потрібним клопотатися перед судом послати мене на „хімію". А тут навіть не викликають з цього приводу, хоч офіційно повинні б кожних півроку, і я повністю, за їхніми ж статтями, підходжу для переведення на „хімію": сумлінно ставлюся до роботи, виконую і перевиконую норми, свідомо уникаю того, що можна було б кваліфікувати як порушення режиму, ретельно дотримуюся правил внутрішнього розпорядку. У характеристиці з 53-го табору значиться: „До праці ставиться добросовісно, в побуті охайний, антисовєтські вислови робить дуже обережно". Правда останнє дивно, бо в межах табору я взагалі ніяких „высказываний" не „делаю", які можна б так кваліфікувати.

У вересні 1980 року мені дозволили позачергове побачення з рідними як нагороду за те, що у вільний від роботи час я безкоштовно допомагав ремонтувати барак. КҐБ, видать, не схвалювало такого кроку адміністрації, бо зразу ж почалися прискіпування. На другий день після побачення мені зачитали протокол про порушення т. зв. „режиму утримання" і постанову „за спробу винести продукти харчування з кімнати побачень в житлову зону позбавити права діставати продукти харчування з крамнички цілий місяць". Це — гола брехня. Ніяких продуктів я не виносив. Правда, після закінчення побачення залишились харчі — і ні назад їх винести, ні викидати, тож я заніс їх у сусідню кімнату товаришеві по загону, до якого приїхала на побачення старенька мати. „Споживайте, — кажу, — на здоров'я, або ще з кимось поділіться, бо мене виводять, а не викидати ж таке добро".

Приміщення, певно, прослуховувалось, бо тільки мене вивели, як у його кімнату увійшли наглядачі з'ясувати, чиї то продукти.

(Продовження буде)

Ювілейний З'їзд Бойківщини й Дрогобиччини

У 300-РІЧЧЯ ПОДВИГУ Ю. КУЛЬЧИЦЬКОГО

У 300-річчя героїського подвигу Юрія Ф. Кульчицького та блискучої перемоги над турками козаків влаштовано на „Союзівці" в днях 1-го і 2-го жовтня ц.р. заплянований ще в минулому році Міжкрайовим ювілейним з'їздом Бойківщини з дружньою участю проводу і членів Центрального комітету Дрогобиччини. З огляду на виїзд більшої делегації на віденські святкування у вересні, реченець З'їзду відразу перенесено на устійнену зарядом Союзівки дату на початок жовтня ц.р.

У цьому справному, зразково зорганізованому й добре заплянованому З'їзді взяли участь члени Т-ва „Бойківщина" навіть з дуже далеких місцевостей як ось: Лос-Анджелес, Едмонтон, Торонто, Чикаго. На З'їзд, що його присвячено героєві Відня Ю. Кульчицькому, прибуло біля 80 членів Т-ва „Бойківщина" і „Дрогобиччина", які своїм ентузіязмом, активністю та жертвенністю влили нового духа в дотеперішню працю обидвох організацій.

На програму святкувань зложилися: Мистецька виставка експонатів, наради членів, вибір нових керівних органів, бенкет з забавою, Богослужба та спільна фотографія.

У суботу, 1-го жовтня ц.р. у просторій залі „Веселки" зі сценою, прибраною великим вітальним транспарантом, тризубом, гербом Бойківщини, символічною могилою серед китиць квіття, присвяченою борцям за волю України, з Бойківщини та з українським, канадським і американським прапорами о год. 2:30 попол. відкрито З'їзд релігійним гимном „Боже Великий..." під вокальний супровід проф. Володимира Тритяка та коротким словом голови З'їзду мгр Миколи Турецького й привітом голови Т-ва „Бойківщина" мгр Мирона Утриска.

В програмі нарад були: вибір Ділової та Почесної президій, Номінаційної і Резолюційної комісії, доповідь про Ю. Кульчицького, вибір нових органів, плян праці та приняття резолюцій.

До Ділової президії увійшли: проф. Олександер Татомир—голова, два заступники—мгр Мирон Утриско і мгр Микола Турецький та дві секретарки—Осипа Максимів й Марія Басараб-Сірота.

До Почесної президії запрошено: інж. Володимира Осередчука і проф. Адама Антоновича. Номінаційну комісію очолив Ол. Татомир, а Резолюційну Іван Кульчицький.

З'їзд привітав голова Центрального комітету „Дрогобиччини" В. Осередчук і водночас прохав присилати спомини до III тому книги про Дрогобиччину. За звітний час з організованих лав Т-ва „Бойківщина" вибуло вісім членів керівних органів і 22 рядові члени. Світлу пам'ять спочилих вшановано вставанням з місць і однохвилинною мовчанкою. Звіт з попереднього Загального Збору відчитала Осипа Максимів, що його принято без поправок.

Про діяльність Т-ва, видавничі справи та фінанси вичерпно звітував голова М. Утриско. Головуючий відчитав звіт Контрольної комісії з внеском на уділення абсолюторії з признанням. По діловій дискусії присутні ухвалили абсолюторію уступаючій Управі. В програмній доповіді М. Утриско розказав про свої враження з поїздки на віденські святкування та наголосив історичне значення величної постаті героя Відня і патріярха віденських кавярняників Ю. Кульчицького. Керуючий Зборами підкреслив потребу популяризувати Ю. Кульчицького серед чужинців науковими виданнями та листами до преси.

На внесок голови Номінаційної комісії після деяких уточнень члени вибрали нові керівні органи в наступному складі:

Головна управа: голова—Мирон Утриско, заступники—Олександер Татомир, Василь Шаран, Петро Федорів, Адам Антонович і Методій Борецький; секретарка—Софія Коморовська, помічна секретарка—Ярка Коморовська, скарбник—Мирон Ганушевський, помічник скарбника на Канаду—Микола Паращак; заступник голови В. Шаран є водночас уповноваженим на Канаду; редактор „Літопису Бойківщини"—М. Утриско, помічник редактора—Олександер Шпиталь, помічник редактора на Канаду—Б. Сірота; референти: О. Татомир—видавничий, Микола Турецький—організаційний, Юлія Шашаровська—імпрезова, помічна імпрезової Леся Татомир-Городиська, Іван Кульчицький—пресовий, помічник пресового на Канаду—О. Максимів, Марія Нестерчук—культурно-освітній, Юліян Головчак—господарський, Софія Карпінська—науковий, В. Тритяк—музичний, Лідія Бурачинська—мистецтва й ноші, пом. мист. і ноші—Ганна Кульчицька, Федір Стубан—танків, Галя Утриско—музею, М. Борецький—молоді.

Вільни члени: Микола Курчак, Констянтина Унятицька, Тетяна Рабій, Михайло Бурачок. Провірна комісія: Мирон Баранецький—голова, Ярослав Татомир—член, Дарія Химич—член. Товарисьлий суд: Адам Бабич, Соломія Кавка, Михайло Британ.

У пляні праці на майбутнє наголошено потребу збільшення числа членів, бо наші лави проріджуються—багато членів старшого віку відходять у вічність—та зактивізування всіх відділів т-ва. Підкреслено теж потребу посилення нашої видавничої ділянки. Пропозицію, щоб найближчий З'їзд відбути в Едмонтоні в Канаді, що важко здійснити з огляду на велику віддаль і кошти подорожі, а кошт побуту робить мало реальним З'їзд по наших великих осередках, як Ню Йорк, Філядельфія тощо. Заклик проф. А. Антоновича, щоб т-во „Бойківщина" і „Дрогобиччина" тісно співпрацювали з Літературною Фундацією ім. І. Франка та з ілюстрованим журналом „Екран" схвалено.

Резолюції, зачитані І. Кульчицьким, схвалено з вимогою, щоб їх доповнити привітанням до земляків в Україні. В резолюціях підкреслено значення Ю. Кульчицького, козацьких перемог у віденській кампанії та голодової облоги України Москвою у 1932-33 роках.

Нововибраний голова у кінцевому слові запевнив, що Т-во „Бойківщина" виконає свої обов'язки, коли відділи та члени будуть кожночасно спішити Управі з моральною і матеріяльною допомогою. Після справного й успішного вичерпання порядку нарад їх закінчено о год. 5:20 національним гимном.

О. 7-ій год. вечора голова Т-ва відкрив ювілейний бенкет і передав обов'язки тостмастера І. Кульчицькому. Молитву провів о. д-р Богдан Волошин, парох Союзівки. У святочному слові „Козаки під Віднем" О. Татомир змалював тогочасне політичне положення в Европі та вирішальне значення для перемоги над турками Папи Інокентія XI, масової участи в боях від Чорного моря по Австрію козаків і геройчний вчинок Юрія Кульчицького. Не можемо позволити, щоб чужинці привласнювали собі наші історичні подвиги.

Усно вітали З'їзд: проф. Едвард Жарський від Об'єднання Надбужанців, проф. Адам Антонович від відділу „Бойківщина" у Чикаго і від Літературної фундації ім. І. Франка, ред. Іван Дурбак від Регіональної комісії НТШ і д-р Михайло Снігурович від УККА. Писемні привітання прислали: комітет Яворівщини Дмитро Бойчук від земляків з Верховини в Англії, Ярослав Івасівка від земляків з Едмонтону, Софія Януш „краля Бойківщини" з Філядельфії, Роман Стахур з Клівленду та інші.

На мистецьку програму, що нею проводив голова З'їзду Микола Турецький, зложилися: „Голос Верховини"—фантазія на основі народної пісні, що її скомпонував і виконав скрипаль проф. Володимир Тритяк, шість пісень вокального квартету Тамари Лихолай, гуморески Павла Данилова у бойківському одязі та поема присвячена З'їздові Тимка Бутрея, що її проспівав І. Кульчицький.

При кінці бенкету М. Берегуляк і М. Старостяк зібрали підписи від усіх присутніх під петицією до президента ЗСА Роналда Регена в справі створення окремої комісії для дослідження українського голокосту в Совєтському Союзі, штучного голоду, що його жертвою впало 7 мільйонів українців у 1932-33 роках з рук кровожадної Москви.

Грошову збірку на монументальне видання п. н. „Мистецтво бойківських церков", що саме йде до друку, провели О. Максимів і В. Шаран та Т. Бутрей і Г. Зинич. Кінцеву молитву провів о. д-р Б. Волошин.

Після бенкету під звуки знаменитої оркестри інж. В. Осередчука учасники З'їзду до пізної ночі гарно провели час на товариській забаві з танцями, у дружніх розмовах і гуртовій пісні. Вони линули думками у далекі, але такі дорогі карпатські верхів'я, де серед роскішної природи пройшла їхня буйна, пронизана ідеалістичними поривами, молодість.

В суботу, 1-го жовтня, полагоджено всі найважливіші справи, зв'язані з Ювілейним З'їздом, тому вчасним ранком 2-го жовтня частина молодших учасників зустрічі змогла разом з головою З'їзду М. Турецьким виїхати на маніфестацію у Вашінгтоні.

В неділю по св. Літургії та Панахиді, що їх відправили о. д-р Б. Волошин і о. прелат В. Білинський та виголосили короткі будуючі проповіді: о. Волошин про голодову облогу України, а о. Білинський про З'їзд Бойківщини та його значення, ювілейні святкування закінчено спільною фотографією. Цілий З'їзд фільмував на магнетній відео-стрічці та робив групові світлини наш відомий професійний фотограф Осип Старостяк.

Упродовж двох днів була відкрита виставка експонатів Музею та Архіву „Бойківщини" під зарядом референтки Т-ва мгр Галини Утриско. Виставку прикрашено 25-ма картинами з бойківською тематикою мисткині Катерини Іваницької.

Ювілейний З'їзд залишив дуже милий спомин спільної зустрічі та рішуче бажання за три роки знову прибути на нашу чарівну Союзівку.

Петро Верховинець

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНС ПЕРТАМБОЙСЬКОЇ ОКРУГИ

повідомляє, що

в неділю, 30-го жовтня 1983 р., о год. 3-ій по пол. в залі Українського Народного Дому.

при 766 Стейт вул., ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ПЕРТАМБОЙСЬКОЇ ОКРУГИ УНС

до участи в яких запрошені й зобов'язані урядовці і конвенційні делегати наступних Відділів:

26, 104, 155, 168, 209, 294, 312, 332, 342, 349, 353, 372.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття.
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останні місяці.
3. Обговорення осінньої кампанії.
4. Обговорення загальних союзових справ
5. Схвалення організаційного пляну праці на останні місяці цього року.
6. Внески, запити і закриття зборів

У зборах візьме участь:

д-р Іван Флис, головний предсідник УНС

По нарадах відбудеться висвітлення фільму УНС

„ЗА СТЕРНОМ ДОЛІ"

Запрошуємо всіх громадян околиці, не лише секретарів і урядовців, прибути на висвітлення фільму. Всі громадяни Перт Амбою і околиці повинні оглянути цей історичний фільм продукції СЛАВКА НОВИЦЬКОГО.

ВСТУП НА ФІЛЬМ ВІЛЬНИЙ!

ЗА УПРАВУ ОКРУГИ:

Михайло Захарко, *голова*

Дарія Оріховська, *секретар* **Іван Бабин,** *касир*

Наукове Товариство ім. Шевченка і Делеґатура Українського Вільного Університету в ЗСА

при співучасті **Шкільної Ради**

впаштовують

ВИСОКОШКІЛЬНІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Основні предмети:

1. **Сучасна українська мова — д-р ВАСИЛЬ ЛЕВ.**
2. **Українська література XX-го стол. — д-р ЄВГЕН ФЕДОРЕНКО**
3. **Методика навчання літератури — д-р ЛЕСЯ КИСІЛЕВСЬКА-ТКАЧ**

Передбачається дискусійні лекції з названих предметів. Початок викладів **в четвер, 20-го жовтня ц. р., о год. 4 по пол.** Виклади будуть відбуватися **в залях Дому НТШ при 63 4-та Авеню в Ню Йорку, Н. Й.**

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА та ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ

ЗАПРОШУЮТЬ НА ДОПОВІДЬ

Д-ра Романа Микитовича

Голови НТШ в Австралії

на тему:

„УКРАЇНЦІ в АВСТРАЛІЇ"

Доповідач дасть огляд сьогочасного життя Української Громади в Австралії.

Друга частина доповіді буде ілюстрована прозірками.

Вечір відбудеться **в п'ятницю, 21-го жовтня 1983 р., о год. 7:30 веч. в залі Дому Українського Визвольного Фронту,** 136 Друга Авеню, 2-ий поверх

У Лос Анджелесі вшановано пам'ять жертв Голоду

Українське громадянство великого Лос Анджелесу і околиць, громадно прибувши в неділю, 25-го вересня, до просторої авдиторії Українського Культурного Осередку, урочисто вшанувало пам'ять понад семи мільйонів наших братів і сестер, замучених жахливим штучним голодом в 1932-33 роках на Україні, червоно-сталінськими опричниками.

Вашанування пам'яті жертв „Забутого голокосту" України переведено під назвою „пісна тризна" з рамені Громадського комітету по відзначенні цих сумних і трагічних роковин. Головною точкою програми був гостинний виступ з доповіддю гостя з Канади Марка Царинника.

Велика сцена авдиторії УКО в цей день була відповідно удекорована, і присутні, споглядаючи на величезних розмірів гуцульських мотивів свічник, а за ним на червоній заґраві символічну „Голготу України" з численними хрестами, відчували поважні хвилини, наповнені трагізмом і болем за люто замучених українських селян. При вході на залю кидалась кожному в очі спеціяльно владжена виставка документальних світлин.

Імпрезу відкрив діючий предсідник комітету Нестор Василин, підкреслюючи вагомість нашої спільної акції перед світом, відкриваючи тут прихований протягом півстоліття Голокост України, і представив головного доповідача М. Царинника, доброго знавця цієї доби в Україні.

Доповідь М. Царинника була збудована на підставі документальних звітів членів дипломатичного корпусу Великобританії, Німеччини і ЗСА, які віддзеркалювали жахливий стан на Україні, до якого тоді уряди згаданих потуг, на привелике диво, поставилися з повною пасивністю.

Мов розпеченем залізом, кидав слова правди промовець, при тому також цитуючи слова ще живих сьогодні американських репортерів і кореспондентів. Доповідь М. Царинника відкрила сторінки правди про Голокост України і байдужість Заходу у всій наготі і трагізмі не лише українцям, але й американським гостям, поміж якими були представники стейтових і місцевих правлінь. Після доповіді поему з України незнаного автора „За Україну в бій" виконав з акторською професійністю д-р Іван Іваницький.

Далі слідувала урочиста хвилина засвічування свічок на великому свічникові сцени, куди трьома лавами, єднаючись в одну колону, зі залі, одягнені в народну ношу, увійшли представники українських молодечих організацій. В цей час жалобні свічки засвічували юначки на столиках присутніх. Діялося це вправно при звуках невмирущої кантати С. Людкевича „Кавказ".

На столах появилася „пісна тризна" — вода, кусничок хліба і „комбікорм" (мисочка з мішаниною бараболі, капусти та іншої городовини) — харчем під час голоду тих, яким пощастило зберегти своє життя. Після прочитання молитов отцями наших церков: Свято-Володимирської УАПЦ о. Григорієм Подгурцем та УКЦеркви Різдва Пресвятої Богородиці отцем-прапатом Петром Леськовим, мовчазно присутні спожили харч „пісної тризни".

Жалобні хвилини закінчив змістовними словами, дякуючи всім за присутність та закликаючи до дальшої співпраці, голова фінансової референтури комітету інж. Любомир Осадца. Переведення всеromадської жалобної імпрези в першу чергу завдячується екзекутиві комітету, одначе окремі признання було висловлено багатьом іншим громадянам. Особливо вирізнено голову референтури зовнішніх зв'язків К-ту Володимира Лесюка за розсилання різних публікацій та запрошень, як рівнож і за зв'язки з прелеґентом. Він також допоміг М. Царинникові відбути у наступному дні інтерв'ю на радіо „Голос Америки" та в місцевій відомій радіопрограмі (на якій теж говорив свідок голодомору М. Чумак), на телебаченні канал 9, „Midmorning LA", де переводили інтерв'ю відомі Маргредж і Кембл. Перевела інтерв'ю з М. Царинником теж Каблььова телевізійна станція, канал 2, і окремо — „City Service News (wire service)" з В. Лесюком.

Цікаво відмітити, що інтерв'ю на „Radio-Talk Show with Ray Briem" було продовжене з однієї години до двох на бажання слухачів, які телефонували у цій справі з різних міст ЗСА, включно з Бостоном.

Підсумовуючи усі відбуті активності в Лос Анджелесі, належить ствердити, що завдяки ідейній активності Комітету та усієї громади наші завдання широкого розкриття жахливої правди про Голодомор-голокост України 1932-1933 років здійснюються згідно з плянуванням, в ім'я України і її невгнутого і незнищимого народу.

Д-р Святополк Шумський

ВШАНУВАННЯ ЖЕРТВ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ В ГАРТФОРДІ

У четвер, 29-го вересня ц. р. український Гартфорд гідно вшанував пам'ять жертв Великого голоду в Україні 1932-33 роках. Біля 300 осіб зібралося в міській ратуші, де губернатор стейту Вілліям О'Ніл проголосив проклямацію про визначення 29-го вересня Днем вшанування жертв Великого голоду та особисто враз з іншими представниками стейту взяв участь в урочистостях того дня.

Зібрання відкрив голова Стейтового Комітету для вшанування жертв українського голодомору д-р Ярослав Туркало, а присутній єпископ Української Католицької Церкви Василь Лостен започаткував свято молитвою в асисті 12-ох священиків обидвох віровизнань. Одночасно з тим 7 дівчат та хлопців—представників української молоді в народних строях урочисто засвітили 7 свічок—символ 7 мільйонів жертв голоду.

Головним промовцем на зібранні був д-р Джеймс Мейс з Гарварду, знавець і співавтор великої праці про голод в Україні. Далі слово забрали секретар стейту Коннектикат Джулія Таджіян, яка будучи вірменського походження, порівняла трагедію України до трагедії вірменського народу, проф. Станіслав Блєйвас, голова стейтового Польсько-американського конгрес , і проф. Михайло Воскобійник-свідок Великого голоду

На кінці святочної програми, якою проводив стейтовий сенатор Джозеф Гарпер мол., заключну молитву відмовив о. протоієрей Яків Нортон, настоятель української православної церкви св. Марії в Ню Бріттен, Конн.

Того самого вечора відбувся на телевізійному каналі ч. 24 одногодинний панель присвячений 50-річчю Великого голоду, в якому взяли участь д-р Дж. Мейс, проф. М. Воскобійник і д-р Я. Туркало.

Про вшанування пам'яті жертв українського голодомору поміщено репортаж у гартфордському щоденнику, в якому однак було багато неточностей, що їх організатори спростували, а в дні 5-го жовтня ц.р. довша стаття Ричарда П. Бруно з аналізою Великого голоду і реакції на нього у західньому світі.

Н. Н.

ПІСЛЯ МАЙЖЕ ТРЬОХ тижнів посилених контактів і рішучих зусиль представники ливанського уряду і ворогуючих фракцій зустрілися і відбули шестигодинні розмови в четвер, 13-го жовтня, намагаючись підготувати конференцію національного замирення, яка заплянована на наступний четвер. Але троє із запрошених ливанських християнських і мусулманських лідерів не послали своїх делегацій. Учасники зустрічі заявили потім, що вони погодилися щодо основних проблем, якими займеться конференція замирення. Не зважаючи на погодження на зустрічі, в районі Бейруту і північного міста Ливану Тріполі, продовжувалися сутички між ворогуючими групами, у наслідок яких згинув один американський вояк.

ГУБЕРНАТОР НЮЙОРКСЬКОГО стейту Маріо Квомо і сенатор Деніел П. Мойниген, демократ з Ню Йорку, підтримали кандидатуру на президента Волтера Мондейла, який раніше виступав в цьому місті разом з шістьма іншими демократичними кандидатами. Раніше губернатор Квомо дораджував стейтовим демократам не спішитися з підтримкою одного чи другого кандидата, але в останньому часі змінив свою думку, мабуть під впливом розмови з Мондейлем, який старається здобути підтримку ще в цьому році, хоч Конвенція Демократичної партії відбудеться літом 1984 року.

В ЧЕТВЕРТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

СИМЕОНА ЛУКІЯНА ГНАТКІВСЬКОГО

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в середу, 19-го жовтня 1983 р., о год. 6-ій веч. у церкві св. Миколая в Амстердамі, Н. Й. та в церкві Благовіщення, Fresh Meadows, N.Y.

Дружина — ЕВГЕНІЯ
Син — ВОЛОДИМИР з дружиною БОГДАННОЮ і дочкою ВОЛОДИМИРОЮ з чоловіком СТЕПАНОМ і внуком РОМАНОМ

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього 18. жовтня 1982 р. відійшла у Вічність Моя Найдорожча МАМА

сл. п.

СТАНИСЛАВА ГРЕБЕНЯК

Цією дорогою складаю щиру подяку Родині, Приятелям і Знайомим за участь у похоронних відправах, за віддання останньої прислуги й пошани та відпровадження Покійної на місце Вічного Спочинку.

Щиро дякую Всеч. о. Т.Гуманицькому з Вотерліту за відвідини Мами у шпиталі й уділення Св. Тайн, і разом з о. митратом В.Андрушковим з Коговзу за відправу Парастасу в Олбані; Всеч. о. Ігуменові С.Шевчукові, ЧСВВ, тодішньому пароховї церкви св. Юра в Ню Йорку, Всеч. о. дек. П.Огірковї з Бостону, Всеч. о. крил. Й.Панасюкові з Виппані, і Всеч. о. дияконові Б.Карасеві, за участь у Парастасі в Ню Йорку; Всеч. оо. С.Шевчукові і П.Огіркові за відслуження похоронної Служби Божої в церкві св. Юра та відпровадження тіла Покійної на цвинтар і запечатання гробу, а також щире спасибі обом Всеч. Отцям за пращальні слова в церкві і на тризні. Щира подяка проф. І.Хоминові за спів і участь у Парастасі й похоронній Службі Божій.

Найщиріша подяка Всім за зложені пожертви на Служби Божі і на добродійні цілі, як: Сиротинець у Бразилії, Український Музей у Ню Йорку, Патріярший Фонд та Журнал „Наше Життя", чим ви сплели невянучий вінок на вічну пам'ять Покійній МОЇЙ МАМІ.

Щире спасибі М. Белендюкові за гарний теплий спомин про Покійну на тризні.

Також дякую Всім ще раз за слова співчуття та за чудові квіти, — які Мама все так дуже любила.

Хай Всевишній винагородить Вас Усіх своїми ласками стократно.

Донька — ІРИНА

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в суботу, 15-го жовтня 1983 року по тяжких терпіннях, з Волі Всевишнього відійшла у Вічність наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА І ДОНЬКА

бл. п.

МАРІЯ ФЕДИК

з дому ЛАНТУГ

ПАНАХИДА в середу, 19-го жовтня 1983 р., о год. 7:15 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J.

ПОХОРОН відбудеться в четвер, 20 жовтня 1983 р., о год. 10-ій ранку з української католицької церкви св. Володимира в Елізабеті, Н. Дж. при Ґрір Авеню на цвинтар St. Gertrude в Rahway, N.J.

Залишила в глибокому смутку:

чоловіка — БОГДАНА
сина — МИХАЙЛА
доньку — МИРОСЛАВУ
батьків — ІВАНА І ІРИНУ ЛАНТУГ
брата — ІВАНА
та ближчу і дальшу Родину в Україні

Новий портрет Маркіяна Шашкевича та фільм

Портрет о. Маркіяна Шашкевича, кисти мистця Романа Коваля.

Інститут - Заповідник Маркіяна Шашкевича у Вінніпегу видав з нагоди 140-річчя з дня смерти Безсмертного Пробудника портрет отця Маркіяна кисти мистця Романа Коваля. Портрет в чотирьох кольорах та на вибагливому папері, розмір 13 цалів на 171/4. Ціна його 5 долярів, а з пересилкою 6 дол. Портрет цей, без сумніву, стане прикрасою не тільки просвітніх і клюбових домівок, парафіяльних канцелярій та заль, але також і вибагливих прийомних світлиць.

Одночасно Інститут-Заповідник Маркіяна Шашкевича підготовляє пропам'ятний відеофільм, на якому схоплено Шашкевичівські святкування у Вінніпегу з червня цього року, якими вшановано 140-річчя його смерти. На фільмі відбито народний похід під пам'ятник М. Шашкевича, програму під пам'ятником, як теж мистецьку програму в залі „Рідної Школи" ім. Маркіяна Шашкевича разом з промовами Митрополита Максима, єпископа Мирона, президента Комітету Українців Канади, голови Кураторії Інституту-Заповідника тощо. Цей півторагодинний фільм буде готовий до використання в кінці жовтня.

Всіх, які заінтересовані Шашкевичівськими святкуваннями, просимо звертатися на нижчеподану адресу: Markian Shashkevych Centre, 456 Main St., 2nd Floor, UVAN, Winnipeg, Man. R3B 1B6.

Перша канонічна візитація у Флинті

Цьогорічне літо у північно-середніх стейтах не один раз побило рекорд найбільшої спеки в історії Америки. Таким пекучим літнім днем була і субота 27-го серпня цього року, в день перед приїздом Владики Іннокентія Лотоцького, ЧСВВ, на свою першу візитацію парохії св. Володимира у Флинті, Мич. Наш довголітній парох о. Мирон Ковч був стурбований, що жахлива спекота відіб'ється негативно на участі вірних як у церкві, так і на банкеті. Але радість із журбою обнялась, коли в день приїзду дорогого Гостя в неділю, 28-го серпня, прийшла для спеки маленька відлига. Здавалося, Господь вислухав молитви трудолюбивого й загально любленого отця пароха, бо і заслужив собі о. Ковч на це. Він вже 12 років кожної неділі та у свята доїздить аж 75 миль з Дітройту до Флинту, щоб дати духову опіку своїм вірним. Не раз були такі дні, що сніговії та лід позамикали тутешні установи, але о. парох Мирон Ковч таки приїжджав, щоб відправити св. Службу Божу. Це справжня посвята працівника у Христовому винограднику!

О годині 4-ій по полудні вирушила процесія з Владикою та багатьма священиками з парохіяльного дому до церкви. При вході до церкви привітав Владику давнім традиційним українським звичаєм хлібом і сіллю і кількома словами привіту Дмитро Костинюк, який сам колись віддано служив 33 роки дяком для парохії св. Володимира.

Св. Літургію відправив Владика Іннокентій в асисті отця декана Івана Лазара й отця каноніка Йосифа Шарого. Диякунував о. Абрагам Міллер, ЧСВВ. Гарно співав хор церкви Івана Христителя з Дітройту під диригентурою проф. Кирила Цепенди. Церква була виповнена по береги вірними обох українських віровизнань, які милувалися красою української літургічної пісні у професійному виконанні хору „Боян". В церкві привітав Владику парох о. Ковч, відомий з його красномовства і глибокорелігійних та патріотичних проповідей. І тут отець-парох показав свій хист, бажаючи Владиці необмежених нічим найкращих побажань на його шляху українського католицького Ієрарха.

Тоді промовив Владика Іннокентій Лотоцький, у своєму слові підкреслюючи найперше потребу набожности та покликань до священичого стану, що є перше на потребу.

Бенкет на пошану Владики Іннокентія відбувся в Українському Народному Домі при Пасадена Авеню. Головну стіну на залі прикрашували портрети Папи Івана-Павла II, Патріярха Йосифа Сліпого та Владики Іннокентія. Над ними виднів напис „Вітайте нам Владико!" Бенкет відкрив отець-парох, який просив Владику провести молитву й поблагословити трапезу. Далі вів програму проф. д-р Любомир Коваль, який представив священиків при головному столі. Присутні на бенкеті були: о. декан Іван Лазар, о. канонік Йосиф Шарий, о. настоятель Бернард Панчук, ЧСВВ; о. Дмитро Ковальчук, ЧСВВ; о. Бенедикт Ілярій, ЧСВВ; о. Абрагам Міллер, ЧСВВ; о. Станіслав Сурман, римо-католицький священик, уродженець Львова, який говорить добре українською мовою. Присутні, вставши з місць, відспівали для Владики „Многая Літа". Відтак до столу в українських строях підійшли Маруся Коваль, Мотря Томич і Лариса Данів, вручаючи Владиці китицю рож, виголосивши привітання Владиці та вручаючи йому образ, дарунок від о. Мирона і парохіян.

Хор „Боян" під диригентурою маестра проф. К.Цепенди на бенкеті успішно виступив з кількома піснями, за що присутні їм кріпко апльодували. Цей хор склав 100 долярів як дар для церкви св. Володимира від хористів.

Під кінець бенкету промовив Владика, турбуючись відсутністю молоді як на бенкеті, так і в церкві, зокрема при престолі (вівтарні хлопці). Цим Владика заторкнув саме серце нашої проблеми на поселеннях. Українська молодь нашої дуже патріотичної іміграції, (що сама так недавно закидала брак патріотизму старій іміграції), на жаль, як лиш закінчила коледжі, покинула і Церкву і українське зорганізоване життя. На питання, чому так є, повинні відповісти українські психологи і виховники, бо те, що ці молоді люди покажуться два рази на рік — на Великдень чи Різдво Христове, до церкви, щоб похвалитися своїми нащадками, ще не рятує справи.

За смачні страви на бенкеті відповідала пані Чіко з Дітройту і її родина; бенкет закрив молитвою о. канонік Йосиф Шарий.

Торжественне переведення канонічної візитації було темою проповіді отця пароха теж на другу неділю в церкві, коли о. Мирон згадав знову усіх, що причинилися до успіху Владичої візитації тут.

Від себе хочу додати, що за весь успіх найбільша вдячність належить отцеві Миронові, який найбільше причинився до звеличання цього Дня. На його плечах дослівно лежало все, від господинь у кухні починаючи й написами на сцені кінчаючи. Вже 12 років, довше як будь-який інший священик перед ним, отець-парох тягне тягар, хоч маленької, зате важливої і нелегкої нашої парохії.

Марія Перевозець

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

ОКРУШИНКИ З ВІДКРИТТЯ СВІТОВОГО ЧЕМПІОНАТУ БОРОТЬБИ КЛЯСИЧНОЇ, ВІЛЬНОЇ І САМБО В КИЄВІ

Офіційна відзначка чемпіонатів — теж без українського слова.

Дня 21-го вересня ц.р. в Києві відбулося відкриття світового чемпіонату боротьби клясичної, вільної і самбо. Згідно із пресовими повідомленнями, в цьому відкритті взяли участь спортовці і спортові діячі з 34-ох країн світу в цьому числі й тих, що врешті після Другої світової війни осягнули свою самостійність. Дозволивши на відбуття цього світового чемпіонату в столиці поневоленої України, російські імперіялісти пильно подбали, щоб спортовці і спортові діячі з цих країн-учасниць чемпіонату не побачили жорстокого поневолення українського народу, злиднів і нужди, в яких живе цей нарід і головно, щоб винесли враження, що Київ — це одно із „російських" міст, а Україна — звичайна провінція Росії, як наприклад, Баварія в Німеччині, чи Пенсильванія в ЗСА. Для цього спортові політруки і влаштували показуху на найвищому рівні, до якої залучили київську дітвору, визначні ансамблі і оркестри, усе в такому виді, щоб замилити очі необізнаним з-підсовєтською дійсністю. І все таки, хоч під час відкриття лунали звуки барабанів, мелодії оркестри і відомого хору ім. Г.Вірьовки, а спортова палата була прикрашена десятками прапорів країн учасниць чемпіонату, горами квітів та світляними ефектами, що їх підготовила мадярська фірма „Електроімпекс" з Будапешту, вдумливі і свідомі спортові гості з країн сателітів і вільного світу наочно побачили московське нахабство, російський нацизм, який у жадному випадку не відрізняється від того, що ним „славилася" гітлерівська Німеччина.

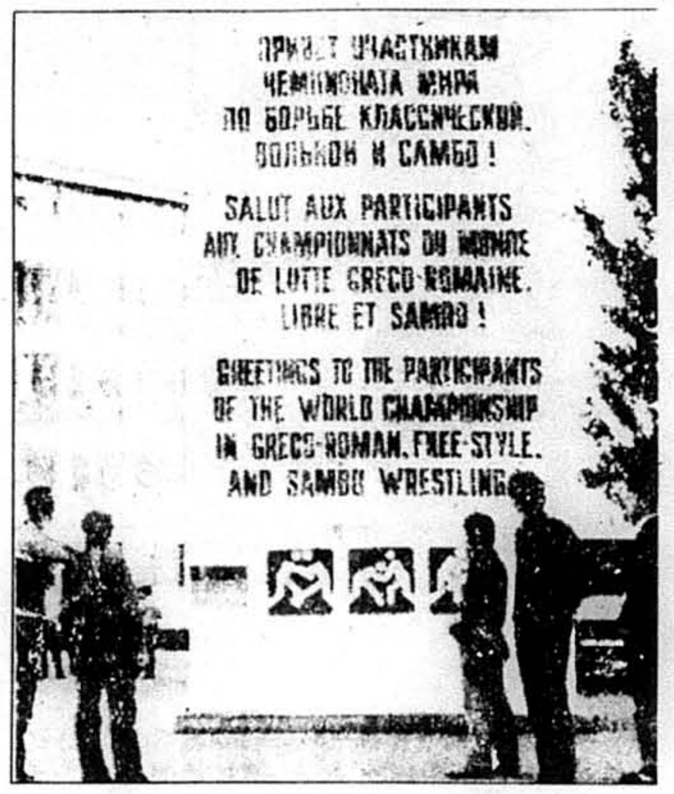
„Богатирському роду немає переводу"

Під таким наголовком в київській „Спортовій Газеті" ч. 111 появилася довша розвідка Я.Димова, в якій цей автор, між іншим, написав: „...Пам'ятники давнини свідчать про велику популярність боротьби у наших далеких предків. Відстоюючи свободу й незалежність у війнах з численними ворогами, вони не раз демонстрували в рукопашних сутичках борцівську майстерність. Зброя, якою користувалися в ті прадавні часи, — мечі, сокири, списи, палиці, — часто ламалися, вибивалися з рук, і воїни вступали в пряме єдиноборство. Сила й майстерність, воля й сміливість мали вирішальне значення в таких поєдинках... Великий Львівський літопис свідчить про те, як 933 року селянський син, якого київський князь Володимир виставив на поєдинок проти печенізького силача, сміливо вийшов на двобій за свободу і 'удаві печеніжина в руку до смерті й удари ним об землю'".

Фізична сила, вправність і майстерність були у великій шані у козаків Запорізької Січі. В українських піснях і думах оспівуються славні імена Івана Підкови, Северина Наливайка, Максима Кривоноса, Івана Богуна, Тараса Трясила, Івана Сірка і багатьох інших воїнів, майстрів у єдиноборстві із зброєю і без неї... Імена видатних циркових борців були відомі всій країні. Кращий з них — син селянина з Полтавщини Іван Піддубний за численні перемоги на міжнародних змаганнях був удостоєний почесного звання „чемпіона чемпіонів". Наприкінці минулого століття в Україні з'являються борцівські гуртки. 1895 року з ініціятиви лікаря Є. Гарнич-Гарницького такий гурток виник у Києві. Знаменитий естонський борець Ґеорґ Люріх 1898 року заснував школу атлетики й боротьби в Севастополі. 1901 року в Юзівці (Донецьк) гірничий інженер В.Данич організував перший спортовий гурток. Потім такі осередки виникли в Харкові, Маріюполі, Чернігові, Одесі, Сумах і в інших містах України... В часі окупації червоною Росією Україна виплекала таких славних спортовців-борців як: Петра Махницького і Миколу Сажла з Києва, Івана Михайловського, Сергія Спиридонова з Харкова, Аркадія Гонжу, Григорія Гамарника (чемпіона світу), Івана Богдана (олімпійський чемпіон). А далі: Василя Рибалка, В.Синявського А.Боднаренка, С. Мельниченка, Н. Козицького, М.Юнака, О.Колчинського, В.Бороту, І.Мате, М.Харачуру (двократний чемпіон світу) та багатьох інших..."

І Україна не бере участи в світовому чемпіонаті?

Допитливі гості з різних країн світу заздалегідь діставали відповіді, що спортовці-борці з України подружньому виступають спільно в „одній сім'ї" з російськими, білоруськими й іншими спортовцями народів СССР. Спортовці-борці України з такими славними традиціями, про які навіть написав совєтський автор Димов, країни, що є членом ООН, ЮНЕСКО, не можуть її репрезентувати на міжнародній арені?

Плакат-Привіт учасникам чемпіонатів світу у боротьбі. Але в Києві по-українськи — нєт!

Та це не єдиний факт злочину червоної Росії, що в ньому наочно переконалися гості з різних країн світу в столиці поневоленої України. Усі вони захоплювалися красою чарівного Києва, який, як відмітив шведський спортовий журналіст Класс Берлунд, що побував вже в Москві і Ленінграді, на них зовсім не подібний. Відразу впадає в око його пишна зелень. Своєрідна тут і архітектура...

Побачили ці гості в повному виді русифікацію, що її насильно проводить Росія в Україні. Адже хоч цей чемпіонат відбувався в українській РСР, офіційною мовою була російська, в цій же мові були виготовлені усі емблеми, плякати і довідкові брошури. Побачили гості і сіру буденщину киян, що зі страху уникали розмов. Сотні агентів КҐБ пильно слідкували за кожним кроком „іноземних гостей".

І найголовніше, побачили представники цих численних країн світу, що чекає їхні батьківщини, якщо б здійснилася мрія російських імперіялістів встановити свій варварський режим.

(от)